

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 493/2024-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], narodeného [REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Ing. Jurajom Trokanom, Vajanského 10, Trnava, proti postupu a uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 24T/16/2024 z 29. mája 2024, ako aj postupu a uzneseniu Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3Tos/109/2024 z 18. júna 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. augusta 2024 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa čl. 9 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „medzinárodný pakt“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením okresného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia, ako aj postupom a uznesením krajského súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ žiada napadnuté uznesenie okresného súdu a krajského súdu zrušiť, prikázať okresnému súdu zmenu dôvodov väzby a primerané nahradenie väzby. Ďalej žiada, aby bolo prikázané jeho prepustenie na slobodu. Napokon sťažovateľ žiada náhradu trov konania pred ústavným súdom 713,96 eur, ktoré má uhradiť okresný súd.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol vzatý do väzby sudkyňou pre prípravné konanie uznesením okresného súdu č. k. 25Tp/42/2023-16 zo 6. októbra 2023 z dôvodu § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku.

3. Toho času je sťažovateľ obžalovaným spolu so [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] pre zločin prevádzachstva v zmysle § 355 ods. 2 písm. a) a ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona.

4. Proti uvedenému uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorá bola uznesením krajského súdu č. k. 3Tpo/50/2023-45 zo 14. novembra 2023 zamietnutá.

5. Dňa 29. decembra 2023 podal sťažovateľ žiadosť o prepustenie, ktorá bola prokurátorom a následne okresným súdom uznesením z 12. januára 2024 zamietnutá.

6. Dňa 8. februára 2024 podal prokurátor návrh na zmenu dôvodov väzby spočívajúcu v rozšírení dôvodov aj o kolúzny dôvod v zmysle § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Okresný súd návrhu prokurátora v uznesení sp. zn. 25Tp/7/2023 zo 16. februára 2024 vyhovel a väzbu rozšíril aj o kolúzny dôvod, ktorý mal vyplývať z konania inej osoby – spoluobvineného [REDAKOVANÉ], ktorý mal zaslať listy ďalšiemu obvinenému [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]. Sťažovateľ upozorňuje, že aj napriek jeho návrhu na vypočutie [REDAKOVANÉ], ktorého konanie malo byť podnetom na nariadenie kolúznej väzby pre sťažovateľa, sudkyňa pre prípravné konanie toto odmietla a dosiaľ nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi sťažovateľom a konaním [REDAKOVANÉ].

7. Uznesením sp. zn. 24T/16/2024 z 15. apríla 2024 bolo rozhodnuté, že všetci traja obžalovaní sa po podaní obžaloby ponechávajú vo väzbe. Obžalovaný [REDAKOVANÉ] z dôvodov § 71 ods. 1 písm. a) a c). Obžalovaní [REDAKOVANÉ] a sťažovateľ z dôvodov § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) v spojení s § 76 ods. 9 Trestného poriadku. U všetkých obžalovaných sa zároveň rozhodlo, že ich väzba sa nenahrádza dohľadom probačného a mediačného úradníka.

8. Dňa 16. mája 2024 po vypočutí všetkých, voči ktorým sa mal sťažovateľ dopúšťať kolúzneho správania, podal sťažovateľ návrh na zmenu dôvodov väzby z dôvodu neexistencie ďalších osôb, voči ktorým sa mal správať kolúzne. Okrem toho [REDAKOVANÉ] vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní poprel, že by ho sťažovateľ inštruoval na písanie akýchkoľvek listov. Túto domnienku prokurátora a sudcu poprel sťažovateľ už v minulosti pri rozhodovaní o väzbe, resp. na hlavnom pojednávaní. Obhajca sťažovateľa trval na tom, že dôvody kolúznej väzby už netrvajú. Prokurátor sa vyjadril, že neboli zistené nové skutočnosti, ktoré by oslabili alebo zmenili dôvody väzby, a že všetky väzobné dôvody u sťažovateľa naďalej trvajú.

9. Súd, vychádzajúc z obsahu spisu a dôkazov zadovážených v prípravnom konaní a vykonaných na hlavnom pojednávaní, dospel k záveru, že dosiaľ zistené skutočnosti i v tomto štádiu trestného konania nasvedčujú tomu, že skutok bol spáchaný, vykazuje znaky zločinu prevádzachstva v zmysle § 355 ods. 2 písm. a) a ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a všetko nasvedčuje tomu, že skutku sa dopustil formou spolupáchateľstva sťažovateľ. Opodstatnenosť stíhania sťažovateľa vyplýva aj z výpovedí jeho uvedených spoluobžalovaných, ktorí sa ako v prípravnom konaní, tak na hlavnom pojednávaní priznali k spáchaniu skutku v plnom rozsahu, urobili pred súdom vyhlásenie, že sú vinní z jeho spáchania. Zároveň podrobne opísali priebeh a okolnosti jeho spáchania a to, ako im sťažovateľ ponúkol peniaze za prevoz ľudí z Maďarska. Zároveň ho označili za iniciátora tohto nelegálneho prevozu migrantov z Turecka, pričom opísali spôsob, ako sa dopravili z Nemecka do Maďarska, kde k nim mali nastúpiť nelegálni migranti, že cestu

z Maďarska nepoznali a orientovali sa podľa inštrukcií sťažovateľa. Výpovede spoluobžalovaných sú vo vzájomnom súlade, navzájom sa dopĺňajú, vytvárajú ucelený obraz o skutkovom dejí. Spoluobžalovaní pri rekognícii vo fotoalbumoch jednoznačne identifikovali osobu sťažovateľa ako organizátora skutku, ktorý mal zároveň zabezpečiť obe motorové vozidlá a prísť do Budapešti na druhom motorovom vozidle VW Touran. Sťažovateľ svoju účasť na skutku poprel, ale zo znaleckej analýzy jeho mobilného telefónu bolo zistené, že sa danou trestnou činnosťou zaoberal už dlhodobo a v podstatne väčšom rozsahu. Zároveň sa potvrdila jeho komunikácia so spoluobžalovanými, v rámci ktorej ich navigoval. Pre záver o dôvodnosti trvania väzby postačuje existencia podozrenia, ktorá podľa záverov okresného súdu z už uvedených dôkazov v tomto štádiu trestného konania pretrváva.

10. Okresný súd v napadnutom uznesení k dôvodnosti útekovvej väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) Trestného zákona uviedol, že aj v súčasnej dobe existuje reálna obava, že sťažovateľ v prípade prepustenia by mohol ujsť, skrývať sa, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo pomerne vysokému trestu (sadzba 7 – 10 rokov), pričom je občanom Turecka s prechodným pobytom v Nemecku a so Slovenskou republikou nemá žiadne ekonomické, sociálne ani kultúrne záujmy. Nemá tu rodinu, majetok, príbuzných ani prácu. Sťažovateľ sa dokonca pred sudkyňou pre prípravné konanie a sudkyňou na hlavnom pojednávaní opakovane vyjadril, že chce opustiť Európu a vrátiť sa do Turecka.

11. K dôvodnosti preventívnej väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že zo zabezpečených dôkazov, ako aj spôsobu organizovania trestnej činnosti vyplýva predpoklad, že obdobného konania sa mal sťažovateľ dopúšťať už dlhodobo, pričom disponuje peňažnými prostriedkami na úhradu nákladov, materiálno-technologickou a logistickou podporou najmä v podobe mobilných telefónov, GPS koordinátov, motorových vozidiel a pod. Motívom by mala byť snaha dopustiť sa trestnej činnosti, ktorá je vysoko zisková, keďže aj podľa správ Interpolu je sťažovateľ obvinený z prevádzactva vo viacerých členských štátoch Európskej únie.

12. K dôvodnosti pretrvávania kolúznej väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v spojení v § 76 ods. 9 Trestného poriadku okresný súd v napadnutom uznesení uviedol, že sťažovateľ sa už kolúzneho správania dopustil, keď pôsobil najprv na spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ], s ktorým bol počas väzby od 27. októbra 2023 v jednej cele, kedy ho mal morálne podporovať a sľubovať mu, že ak zmení svoju skoršiu výpoveď a napíše listy spoluobžalovanému [REDAKOVANÉ], tak sa môže dostať o 4 mesiace z väzby. Uvedené potvrdil spoluobžalovaný [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní 13. mája 2024. Sťažovateľ mal pôsobiť osobne na vychádzke a u psychológa na spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ], aby zmenil výpoveď tak, že bol s [REDAKOVANÉ] len na dovolenke, aby neobviňoval sťažovateľa, aby uviedol, že tlmočník zle tlmočil, a potom dostane svoje peniaze. Uvedené vyplýva z výpovede [REDAKOVANÉ] z prípravného konania, ako aj z výpovede na hlavnom pojednávaní 24. apríla 2024. Uviedol, že obsah listov od [REDAKOVANÉ] zodpovedal tomu, čo mu hovoril sťažovateľ u psychológa. Uvedené jednoznačne nasvedčuje, že sťažovateľ už aktívne pôsobil na oboch spoluobžalovaných s cieľom zbaviť sa trestnej zodpovednosti a zmarit' účel trestného konania. Aj keď sťažovateľ kolúzne správanie naďalej popiera, jeho detaily sú popísané v odôvodnení uznesenia okresného súdu sp. zn. 25Tp/7/2024 zo 16. februára 2024, ako aj uznesenia krajského súdu sp. zn. 3Tpo/9/2024 z 12. marca 2024, ktorými boli dôvody väzby rozšírené o kolúzny dôvod.

13. Okresný súd v napadnutom uznesení uviedol, že aj keď v danej veci už boli na hlavnom pojednávaní vypočutí spoluobžalovaní sťažovateľa, ktorí priznali svoju účasť na skutku a potvrdili aj podstatnú účasť sťažovateľa, vzhľadom na to, že sa sťažovateľ snažil vplývať na ich výpovede, dôvod kolúznej väzby stále trvá, pretože dokazovanie sa nachádza ešte len na začiatku a je nevyhnutné vykonať ďalšie dôkazy. Na vypočutie sú navrhnutí ďalší svedkovia, uplatnené ďalšie dôkazné návrhy týkajúce sa znaleckých posudkov a listinných dôkazov. Sťažovateľ už v prípravnom konaní žiadal prítomnosť ním určeného tlmočníka, čo mu nebolo umožnené, a neskôr na hlavnom pojednávaní pri odstraňovaní rozporov potvrdil, že v prípravnom konaní uvádzal skutkové okolnosti inak v snahe pomôcť spoluobžalovaným, v dôsledku čoho nemožno očakávať, že by sa už kolúzneho konania nedopustil, práve naopak, v prípade prepustenia z kolúznej väzby využije všetky možné prostriedky na marenie trestného konania. Na hlavnom pojednávaní 29. mája 2024 dokonca potvrdil, ako kontaktoval spoluobžalovaných cez svojich a ich rodinných príslušníkov, resp. známych. Podľa názoru okresného súdu tak u sťažovateľa pretrváva obava z kolúzneho správania najmä voči svedkom a znalcom, a to nielen priamo, ale aj prostredníctvom svojich rodinných príslušníkov a známych.

14. Sťažovateľov návrh na zmenu dôvodov väzby bol z uvedených dôvodov zamietnutý napadnutým uznesením okresného súdu a následne napadnutým uznesením krajského súdu.

15. Keďže z rozhodovacej činnosti ústavného súdu (napr. III. ÚS 100/2004, I. ÚS 230/2004) a najvyššieho súdu (napr. R 57/2005 a uznesenie sp. zn. 3 Tost 35/2015 z 19. novembra 2015) sa možnosť nahradenia kolúznej väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka pripustila, bolo potrebné sa touto možnosťou zaoberať.

16. Okresný súd napokon konštatoval, že závažnosť a charakter stíhanej trestnej činnosti (zločin so zapojením viacerých osôb), spôsob a miesto jeho spáchania (organizovaným spôsobom na území viacerých štátov) a osoba sťažovateľa (cudzinec – občan Turecka s prechodným pobytom v Nemecku, bez väzieb na Slovenskú republiku, majúci kontakty na cudzokrajných prevádzачov, ktorý je podozrivý alebo obvinený aj v obdobných trestných veciach), rovnako aj minimálna pravdepodobnosť úspechu eliminácie obavy z úteku, skrývania sa, ďalšieho kolúzneho správania, prípadne pokračovania v trestnej činnosti v prípade jeho prepustenia a nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka viedla okresný súd k záveru, že nahradenie väzby touto alternatívou nie je spôsobilé dosiahnuť účel väzby a odstrániť obavu z už špecifikovaného správania, a to ani za súčasného uloženia primeraných povinností a obmedzení. Neúčelné by bolo aj jej nahradenie elektronickým monitoringom (aj na území iného členského štátu), keďže by to vyžadovalo nepretržitý výkon dohľadu, čo je nemožné, a to aj z dôvodu, že sťažovateľ na území Slovenskej republiky nemá stále bydlisko. Sám sa vyslovil, že aj napriek povoleniu na pobyt v Nemecku chce opustiť Európu. Pri páchaní danej trestnej činnosti mu mali pomáhať aj komunikačné prostriedky ako mobilný telefón a internet, ktorých použitiu by sa nedalo zabrániť. Z týchto dôvodov okresný súd dospel k záveru, že tento spôsob náhrady väzby nemôže viesť k dosiahnutiu jej účelu.

17. Po podaní sťažnosti sťažovateľom vydal krajský súd napadnuté uznesenie, ktorým sťažnosť sťažovateľa zamietol. Krajský súd po splnení prieskumnej povinnosti konštatuje, že okresný súd o návrhu sťažovateľa na zmenu dôvodov väzby postupoval striktnie v súlade s Trestným poriadkom, keď v primeranej lehote určil termín výsluchu sťažovateľa na 29. máj 2024, kde o návrhu rozhodol.

Výsluch procesne správne zrealizoval a dospel k správnym skutkovým a právnym záverom, keď vzhliadol dôvody útekovej, kolúznej a preventívnej väzby aj v terajšom štádiu trestného konania. Zároveň okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia rozviedol všetky právne skutočnosti a právne úvahy, ktoré boli relevantné vo vzťahu k väzbe sťažovateľa. Krajský súd si závery okresného súdu osvojil v celom rozsahu a odkazuje na ne bez potreby ich opakovania. Poukazuje na to, že v dvojinštančnom súdnom konaní tvoria rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa jednotu a v prípade, ak sa sťažnostný súd stotožní s úvahami súdu nižšieho stupňa a považuje ich za zákonné a správne, nie je potrebné, aby ich opakoval vo svojom rozhodnutí, ale stačí, aby na ne len stručne poukázal (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 2Tdo/2/2018 z 23. januára 2018). Aj krajský súd je presvedčený, že u sťažovateľa sú naďalej splnené formálne, ako aj materiálne podmienky väzby.

18. K materiálnym podmienkam väzby krajský súd uviedol, že všetky doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bol sťažovateľ obvinený a následne obžalovaný, bol spáchaný sťažovateľom tak, ako je klasifikovaný. Dôkazy, na ktorých stojí obžaloba, vymenoval už okresný súd a krajský súd ich len stručne pripomenie. Ide najmä o výpovede spoluobžalovaných [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] realizované v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní, kedy sa ku skutku v celom rozsahu priznali a sťažovateľa označili za organizátora nelegálneho prevozu migrantov z Turecka, pričom podrobne opísali priebeh skutku. Boli s nimi vykonané rekognície, na ktorých podľa fotoalbumov jednoznačne spoznali sťažovateľa ako osobu, ktorá im mala ponúknuť účasť na skutku, zabezpečiť motorové vozidlá a ísť na druhom motorovom vozidle VW Touran do Budapešti, kde oni vyzdvihli nelegálnych migrantov. Podozrenie o účasti sťažovateľa vyplýva aj z jeho samotnej výpovede, v rámci ktorej síce svoju účasť poprel, ale z ohliadky miesta činu a ďalších listinných dôkazov vyplýva opak. Krajský súd, rešpektujúc prezumpciu neviny, dospel k záveru, že u sťažovateľa nemožno konštatovať zjavnú nedôvodnosť vedeného trestného stíhania. Dosiaľ na hlavnom pojednávaní vykonané dôkazy naďalej preukazujú dôvodné podozrenie zo spáchania daného skutku sťažovateľom, a to v miere potrebnej pre rozhodnutie o jeho väzbe. Zároveň sťažovateľ neuplatnil žiadne také námietky, na ktoré by sa vyžadovali špecifické odpovede.

19. Pokiaľ ide o skutočnosti odôvodňujúce útekovú a preventívnu väzbu u sťažovateľa, tie boli podľa krajského súdu v odôvodnení napadnutého uznesenia okresného súdu jasne, obsiahlo a zrozumiteľne uvedené. Ponechanie sťažovateľa vo väzbe odôvodňuje jeho osobnosť (je podozrivý, prípadne obvinený vo viacerých trestných veciach prevádzačstva), charakteru, závažnosti a okolností (zločin proti záujmu štátu na ochrane štátnej hranice, ako aj spoločenskom záujme na výhradne legálnom prekračovaní štátnej hranice páchaný na viacerých osobách), taktiež motívu (získanie nelegálneho majetkového prospechu). Úlohu zohrala aj skutočnosť, že sám sťažovateľ sa chce vrátiť bezodkladne do Turecka a k Slovenskej republike nemá väzby. Obava, že sťažovateľ by sa v prípade prepustenia zdržiaval na neznámom mieste a vyhýbal trestnému konaniu, reálne odôvodňuje preventívnu aj útekovú väzbu. Samosudkyňa v napadnutom uznesení okresného súdu podľa krajského súdu výstižne a obsiahlo rozviedla skutočnosti odôvodňujúce útekovú a pokračovaciú väzbu a nič sa na nich podľa nej nezmenilo ani v súčasnom štádiu trestného konania, s čím sa krajský súd plne stotožňuje. Krajský súd ešte dodáva, že dôvodmi útekovej a preventívnej väzby sa okresný súd zaoberal aj vo svojom predchádzajúcom uznesení o ponechaní sťažovateľa vo väzbe (po podaní obžaloby) sp. zn. 24T/16/2024 z 15. apríla 2024, pričom odvtedy

nenastala žiadna taká okolnosť, ktorá by odôvodňovala iný náhľad krajského súdu na tieto väzobné dôvody. Ani v tomto smere sťažovateľ neuplatnil žiadne také námietky, na ktoré by sa vyžadovali špecifické odpovede.

20. Krajský súd považuje závery samosudkyne v napadnutom uznesení o dôvodnosti kolúznej väzby za vecne správne a zákonné. Pretrvávajúce dôvody kolúznej väzby aj v tomto štádiu trestného konania tu logicky vyargumentovala. Preto sa krajský súd stotožnil so samosudkyňou o nezmenenej dôvodnosti kolúznej väzby od posledného uznesenia o dôvodnosti ponechania sťažovateľa vo väzbe sp. zn. 24T/16/2024 z 15. apríla 2024, pretože sťažovateľ sa už kolúzneho správania dopustil, tak ako je uvedené v bode 12 tohto uznesenia.

21. Krajský súd vo vzťahu k námietkam obhajoby voči kolúznej väzbe opakuje, že okresný súd si v odôvodnení napadnutého uznesenia splnil svoju povinnosť (§ 79 ods. 2 Trestného poriadku) a preskúmal, či dôvody väzby trvajú alebo či sa zmenili. Preto aj krajský súd je toho názoru, že existuje dôvodné podozrenie, že sťažovateľ sa dopustil spáchania objasňovaného skutku a pretrvávajú u neho dôvody kolúznej väzby. Zároveň boli vyvrátené tvrdenia obhajoby, že sťažovateľ by sa kolúzneho konania v prípade prepustenia nedopúšťal, a to jeho skorším konaním smerujúcim k mareniu skutočností závažných pre trestné konania. Krajský súd dodáva, že sťažovateľ dostal od okresného súdu jasné odpovede na to, prečo je u neho dôvodná obava z kolúzneho správania, že táto obava je reálna, a nie iluzórna, pričom v neoslabenom rozsahu pretrváva naďalej. Sťažovateľ sa však zjavne s argumentáciou konajúcich súdov nevie alebo nechce stotožniť a presadzuje vlastný uhol pohľadu na svoje väzobné stíhanie. Právo na spravodlivý proces mu síce dáva právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľne, zrozumiteľne a dostatočne odpovie na jeho argumenty, no negarantuje mu právo na úspech v súdnom konaní. U sťažovateľa od predošlého rozhodnutia o jeho väzbe nedošlo k takej zásadnej zmene skutkovej či dôkaznej situácie, ktorá by odôvodňovala iný náhľad na jeho útekovú, pokračovaciu či kolúznu väzbu.

22. Krajský súd preskúmanie možnosti nahradenia väzby okresným súdom a jeho závery o nemožnosti nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka označil za správne. Po preskúmaní spisového materiálu dospel aj krajský súd tak ako pred ním okresný súd k záveru, že účel väzby nie je nahraditeľný miernejšími prostriedkami práve vzhľadom na už spomenuté okolnosti: povaha a okolnosti prejednávaneho prípadu, motív páchania trestnej činnosti, osoba obžalovaného. Rovnako väzbu nenahradí uloženie primeraných povinností a obmedzení, ani kontrola technickými prostriedkami. Nahradenie väzby je len možnosťou, no nie právom osoby, ktorej osobná sloboda bola alebo má byť obmedzená. Krajský súd preskúmal aj dĺžku trvania väzby, ktorá ku dňu konania neverejného zasadnutia predstavovala necelých 9 mesiacov, pričom v jeho prípade celková lehota väzby nesmie presiahnuť 36 mesiacov. Doterajšiu dĺžku väzby vzhľadom na okolnosti prípadu, závažnosť stíhanej trestnej činnosti a rozsiahle dokazovanie nie možné považovať za neprimeranú. Pokiaľ ide o prednostné a urýchlené vybavovanie väzobných vecí v zmysle § 2 ods. 6 Trestného poriadku, tam krajský súd nevzhladol žiadne pochybenia či prietahy, a tak nemožno konštatovať, že by došlo k porušeniu základných práv sťažovateľa v zmysle ústavy, či dohovoru.

23. K možnosti podania sťažnosti ako takej krajský súd uviedol, že sťažnosť je sama osebe formálnym opravným prostriedkom, ktorý je nutné podať do troch pracovných dní (s výnimkou

superrýchleho konania). Dôvody sťažnosti sú taxatívne uvedené v § 189 ods. 1 Trestného priadku. Odvodnenie sťažnosti je voluntatívnou časťou tohto opravného prostriedku bez právnych dôsledkov. Preto rozlišujeme sťažnosť ako druh opravného prostriedku, ktorú je potrebné zahľásiť (písomne alebo ústne) v zákonnej lehote, aby mohol nadriadený orgán preskúmať napadnuté uznesenie, konanie a dôvody sťažnosti (resp. jej odôvodnenie), pri ktorých Trestný poriadok žiadnu lehotu nestanovuje. Keďže dôvody sťažnosti nie sú jej obligatórnou náležitosťou, nadriadenému orgánu postačí pre prieskumnú kompetenciu aj podanie (zahlásenie) blanco sťažnosti bez odôvodnenia. Určenie lehoty okresným súdom na predloženie odôvodnenia sťažnosti je vhodným spôsobom, ako dať sťažovateľovi najavo, že je mu poskytnutý časový priestor v závislosti od povahy veci na odôvodnenie sťažnosti pred tým, ako bude samotná sťažnosť postúpená na rozhodnutie nadriadenému orgánu. Preto okresný súd postupoval správne pri stanovení lehoty 2 kalendárne dni od doručenia písomného vyhotovenia napadnutého uznesenia, pretože túto väzobnú vec bolo potrebné bez meškania predložiť krajskému súdu.

II.

24. Argumentácia sťažovateľa spočíva v tvrdení, že v napadnutom uznesení okresného a krajského súdu sa okresný ani krajský súd nevysporiadali s jeho tvrdením o nedôvodnosti ďalšieho trvania kolúznej väzby.

III.

25. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17. ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru, práva na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa čl. 9 ods. 1 medzinárodného paktu, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom a uznesením okresného súdu, ako aj napadnutým postupom a uznesením krajského súdu.

26. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

III.1. K namietanému postupu a uzneseniu okresného súdu:

27. Sťažovateľ disponoval v zmysle § 79 ods. 3 Trestného priadku opravným prostriedkom (sťažnosťou), ktorú aj využil. Poskytnutie ochrany v prípade potenciálneho porušenia dotknutých práv v danom prípade spadalo do právomoci inštančne nadriadeného súdu, teda krajského súdu ako súdu sťažnostného, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

28. Ústavný súd vzhľadom na uvedené zistil, že existuje dôvod podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému postupu a uzneseniu okresného súdu odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému postupu a uzneseniu krajského súdu:

29. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Teda úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (III. ÚS 271/07, II. ÚS 464/2011).

30. Rozhodnutie o väzbe nie je rozhodnutím o vine či nevine obvineného, resp. obžalovaného. Súd sa pri rozhodovaní o väzbe nezameriava na hodnotenie viny stíhanej osoby, jej obhajoby alebo dôkazov spôsobom upraveným v § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Súd pri rozhodovaní o väzbe skúma predovšetkým to, či sú splnené materiálne a formálne podmienky rozhodnutia o väzbe (II. ÚS 626/2016).

31. Ústavný súd uvádza, že tak, ako uviedol aj krajský súd v spojení s napadnutým uznesením okresného súdu, na strane sťažovateľa boli splnené formálne podmienky väzby, ako aj materiálne podmienky väzby (doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok bol spáchaný, má znaky zločinu a spáchal ho sťažovateľ), pričom vzhľadom na závažnosť skutku nie je väzba sťažovateľa neprimeraným opatrením s poukazom na povahu trestného činu a trestu, ktorý zaň možno uložiť. Krajský súd uviedol, že okresný súd včas nariadil a vykonal výsluch sťažovateľa a o jeho návrhu rozhodol.

32. Ponechanie sťažovateľa v útekovvej a pokračovacej väzbe odôvodňuje jeho osobnosť (je podozrivý, prípadne obvinený vo viacerých trestných veciach prevádzachstva), charakter, závažnosť a okolnosti zločinu, z ktorého spáchania je obžalovaný (zločin proti záujmu štátu na ochrane štátnej hranice, ako aj spoločenskom záujme na výhradne legálnom prekračovaní štátnej hranice páchaný na viacerých osobách), taktiež motív (získanie nelegálneho majetkového prospechu). Zohľadnená bola aj skutočnosť, že sám sťažovateľ sa chce vrátiť bezodkladne do Turecka a k Slovenskej republike nemá väzby. Obava, že sťažovateľ by sa v prípade prepustenia zdržiaval na neznámom mieste a vyhýbal by sa trestnému konaniu, reálne odôvodňuje preventívnu, ako aj útekovú väzbu. Krajský súd je toho názoru, že okresný súd výstižne a obsiahlo rozobral skutočnosti odôvodňujúce útekovú a pokračovaciu väzbu a nič sa na nich nezmenilo ani v súčasnom štádiu trestného konania, s čím sa krajský súd plne stotožňuje.

33. Ústavný súd uvádza, že ponechanie sťažovateľa v kolúznej väzbe je založené na jeho preukázanom kolúznom správaní opísanom v bode 12 tohto uznesenia. Podľa krajského, ako aj okresného súdu účel väzby nie je nahraditeľný miernejšími prostriedkami vzhľadom na povahu prejednávaného prípadu a okolnosti jeho spáchania, motív páchania trestnej činnosti a osobu sťažovateľa. Rovnako väzbu nenahradí uloženie primeraných povinností a obmedzení, ani kontrola technickými prostriedkami.

34. Ústavný súd môže len konštatovať, že okresný aj krajský súd zrozumiteľne vysvetlili dôvody uloženia útekovej, pokračovacej a najmä kolúznej väzby, ako aj potrebu ich ponechania. Tvrdenia sťažovateľa o nedôvodnosti ktoréhokoľvek z väzobných dôvodov nevyznievajú logicky.

35. Ústavný súd k namietanému porušeniu čl. 17 ods. 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 5 ods. 4 dohovoru, čl. 9 ods. 1 medzinárodného paktu a čl. 6 ods. 1 dohovoru konštatuje, že napadnutý postup a uznesenie krajského súdu je akceptovateľným spôsobom odôvodnené a dáva jasnú odpoveď na všetky relevantné námietky a argumenty, ktoré uplatnil sťažovateľ. Pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým postupom a uznesením krajského súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

36. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. októbra 2024

Peter Molnár
predseda senátu